

מלאכת קוצר

בכלי וביד, גזירה שמא יתלוש

שוע"ר סי' רצז

ג והעולם נהגו לברך במוצאי שבת בורא מיני בשמים, על כל המינים שיהיו, לפי שאין הכל בקיאים בברכות, נהגו לברך ברכה שיוצאים בה בדיעבד על כל המינים.

ו יש אומרים שמצוה לברך במוצאי שבת על הדס של מצוה, שהואיל שנעשה בו מצוה אחת יש לעשות בו מצוה אחרת.

שוע"ר סי' שה

כג אין רוכבים על גבי בהמה, ולא נתלים עליה, ולא נשענים עליה, שאין משתמשין בבעלי חיים כל עיקר, שכללו חכמים כל שימוש בבעלי חיים בכלל גזרת הרכיבה, שגזרו עליה משום שמא יבא לחתוך זמורה מאילן המחובר כדי להנהיג בה הבהמה שרוכב עליה.

שוע"ר סי' שח

ח כל דבר שאין תורת כלי עליו, ואינו מאכל אדם ולא מאכל בהמה, כגון ... בעלי חיים וכל כיוצא בדברים אלו ... כיון שאין תורת כלי עליהם אסור לטלטלם ... וזהו הנקרא מוקצה מחמת גופו.

שו"ע סי' שכב

ג פירות שנשרו מן האילן בשבת אסורים בו ביום.

מ"א שם ס"ק ג: משום שמא יעלה ויתלוש ומשום מוקצה.

שוע"ר סי' שלו

א אין עולין באילן, בין לח בין יבש, ואין נתלין בו (ואין נשענים עליו), ואין משתמשין בו שום תשמיש, כגון להניח עליו חפץ, או ליטלו ממנו, או לקשור בו בהמה, וכן כל כיוצא באלו. והכל משום גזרה שמא יעלה ויתלוש ממנו פירות או עלין או ענפים, וגזרו בכל האילנות אף ביבשים שאין בהם פירות ועליו וענפים, משום סייג וגדר.

טז אתרוג ותפוח וכל דבר הראוי לאכילה אסור להריח בו בעודו מחובר, גזרה שמא יקוץ אותו כדי לאכלו. אבל הדס מחובר מותר להריח בו, שהרי אין הנאתו אלא ריחו, וזה יכול לעשות אפילו בעודו מחובר, ולמה יקצצנו, מה שאין כן דבר הראוי לאכילה.

ואף אם יאכלנו בעודו מחובר אין לך תלישה גדולה מזו, ואף שאין דרך תלישה בפיו, אלא ביד בלבד, ופטור הוא מן התורה ... מכל מקום אסור מדברי סופרים.

כב מותר ליגע באילן ואסור להנידו (מפני שהוא מוקצה ואסור בטלטול).

שוע"ר סי' שמ

א התולש צמר בידו מן הבהמה או מהעור פטור, שאין דרך גזיזה בכך. וכן הנוטל שער וצפרניו בידיו או בשיניו פטור. אבל אסור מדברי סופרים ליטול ביד.

שוע"ר סי' תצה

ט והתלישה מהמחובר שהוא תולדת הקצירה.

קונטרס אחרון סי' תקז ס"ק ד

משמע בהדיא בגמרא פ"ג דסוכה ובכל הפוסקים אתרוג במחובר אסור להריח בו, משמע דאם נתלש מותר להריח בו אם אינו מטלטלו ולא גזרינן שמא יעלה ויתלוש.

סדר ברכת הנהנין פי"א

(א) ברכת הריח הטוב צריך לברך קודם שיתחיל להריח, כמו שמברכין על האוכלין קודם שיטעום, לפי שאסור ליהנות מעולם הזה בלא ברכה.

(ב) ואם הוא מין עץ מברך עליו בורא עצי בשמים.

(ג) ואם הוא פרי הראוי לאכילה, בין פרי העץ כמו תפוח ואתרוג, בין פרי האדמה, מברך על ריחו ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר נתן ריח טוב בפירות.

ואם נטלו בידו לאכלו בלבד והריח עולה מאיליו אל חוטמו, אינו מברך על ריח זה, הואיל ולא נטלו בידו כדי שיעלה הריח אל חוטמו, רק לאכילה לבדה, אלא אם כן נמלך ומגביה הפרי אל חוטמו ליהנות מריחו קודם שיאכלנו, אז מברך תחלה אשר נתן ריח טוב בפירות, ואחר כך ברכת בורא פרי העץ או בורא פרי האדמה ואוכלו.